

KOLORATÚRA

Szín, forma, lendület – ezek közösségünk meghatározó jellemzői, ami pedig bennünket összeköt: az írott szó szeretete.

Harmincegy képzőművész több, mint két évtizede a Napsugár és Szivárvány gyermekirodalmi lapok oldalain. Esetenként időben még messzebbre nyúlunk vissza, hogy a gyűjteményünk iránt érdeklődőnek hűséges rajzolóinkról teljesebb képet mutassunk.

Volt egyszer egy Napsugár, kezdenék a hatvanhat esztendővel ezelőtt indult történetet, de az nem volna valóság-hú indítás, hiszen az említett fórum javában létezik, mint ahogyan negyvenhárom éves társa, A Haza Sóllymai kényszerneven indult Szivárvány is, és amellett, hogy kortárs magyar gyermekirodalmat lopnak a nem csupán kiskorú olvasók szívébe, a lapok mindenkor

szerkesztősége igazi alkotói műhelyként, kép-szóveg laboratóriumként szolgál pályakezdő és befutott szerzők, képzőművészek számára.

Változó térképeken elszórt szülőfaluk, szülővárosok, változatos lacímek, tartózkodási helyek, barangolások, tanulmányutak a szűkebb és tágabb univerzumban – eme lehetséges terep metszéspontjában villódnak az itt fellapozható illusztrációk. Aki a katalógusban felsorolt képzőművészek életrajzát olvassa, elcsodálkozhat, hogy egyazon alma mater hányféle néven szerepelt intézményes formában az elmúlt ötven évben, vagy azon, hogy hányféle életút hányféleképpen vezette alkotóinkat eme katalógus lapjaira.

Képzőművészeti technikák kavalkádjai is e gyűjtemény, híven mutatja azt, hogy illusztrálni gyakorlatilag bármilyen mó-

don lehet, amennyiben a művész ura a technikának. Grafikától a pasztellen és monótipián át a tusrajzig, akvarellig, a papír- vagy textilalapú kollázsra és a digitális rajzig, festészetig sok mindenre bukkanhatunk. Erős, fekete vagy színes kontúrok, elfolyó színfoltok, hajló vagy szállás vonalak, markáns vagy lehetőfinom satírozás, álomszerű vagy épp a karikatúrák világához közelítő tálalás – mint ahogyan a jazzben, úgy tűnik itt is bármi megtörténhet, feltéve, hogy mögötte hiteles művészi képzelőerő áll.

Gyűjteményünk bevallottan történeti, dokumentarista jellegű: olyan közösség mutatkozik itt be, melynek tagjai hosszú időn át hajlandóak voltak alkotással töltött időt, akik hajlandóak voltak adott szöveg szálaitól gúzsba kötöten teremteni. Ihlet ihlethez kapcsolódik az itt bemutatott illusztrációk mindenképpen, mégpedig úgy, hogy kép és szöveg egyensúlyban áll, egymást segíti, a forma, a szín olvasni hívja a bámulót, a szöveg képzelődésre csábítja az olvasót.

A sikeres illusztráció a bátrak műfaja, azoké, akik tudják, hogy a jó képnek a szövegtől el kell rugaszkodnia, és azoké, akik ugyanakkor ismerik a határt, amin túllépve a kép az ihlető szövegtől már elszakad. A bemutatkozó alkotók érdeme nem feltétlenül az egyszeri mű, hanem az időben megvalósuló alkotói ív, az őket a két gyermeklaphoz fűző hűség. Hűség a szóhoz, az anyanyelv és a művészet megszerettetésének ügyéhez, mert végső soron ez fűzi össze mindazokat, akik közvetlenül, illusztrátorként, és közvetve, a két gyermeklap szerzőiként e kiállítás anyagát létrehozták.

LÁSZLÓ NOÉMI

„Vegyes felvágott”

Bizonyára kicsit furcsán hangzik, ha egy recenzióknak ilyen címet ad a könyvet ismertető és talán akad, aki úgy vélt ebből a két szóból, hogy valami gyengécske, felesleges írásokat tartalmazó kötetről akar „sommás véleményt alkotni a bíráló”. Meg kell nyugtatnom mindenkit, nem erről van szó.

Arday Lajos nemrég napvilágot látott könyve – Jugoszlávia és utódállamai A délvideki magyarság – ugyanis alcímével – Tanulmányok, helyzetjelentések, javaslatok 1918-1981-1991-1995-2001 – megmagyarázza a „vegyes felvágott” kifejezés tartalmát.

A szerző a magyar kisebbségek történetének kitűnő ismerője. Tudományos pályafutása és részben politikai pályafutása során alapos ismereteket szerzett a nevében nem egy esetben módosuló délszláv állam történetéről, politikai rendszeréről, a kisebbségekkel kapcsolatos politikájáról és mindazon belső feszültségekről, amelyek a titói, majd a Tito utáni Jugoszláviát feszítették.

Arday Lajos ezen délszláv államnak a történetébe enged bepillantást íásaival. Az írások, amint jeleztem, vegyesek. Tanulmányok, feljegyzések, bizalmas tájékoztatók. Utóbbiak egykoron a mindenkori magyar politikai vezetés különböző szintjein mozgók számára készültek, de ma már történelmi források. Arday Lajost

pedig a források mindig is érdekelték. Így volt ezekkel az egykori Brit Birodalom, Nagy-Britannia Egyesült Királyság esetében is, hiszen a másik szívéhez közelálló terület az említett volt.

Arday Lajos azon a területen is fontos munkákat tett közzé, amelyek segíthetik eligazodni az érdeklődőket egy valamikori világbirodalom történetében, de számomra – és talán valamennyiünk számára – fontosabb, ha arról olvashatunk miként és hogyan élték és éltek meg napjainkban magyarságukat, azok, akik 1920 és 1947 után magyarokként más államok „kényszerállampolgárai” lettek.

Arday Lajos -- számomra legalábbis úgy tűnik – kisöpörte az íróasztala jelképes fiókját és minden abban található, a jövő kutatói számára segítséget adható írást közreadott. Azt mondta nekem a közelmúltban, hogy ezzel a kötettel befejezte a „söprést” – ezt a kifejezést én használom most, ő nem mondta –, mivel már mindent közreadott.

A kérdés mindössze az, hogy valóban így van-e? Lehet, hogy lappang még néhány tanulmány, elemzés az asztalának fiókjában? Ha igen, ossza meg velünk!

Arday Lajos: Jugoszlávia és utódállamai A délvideki magyarság Tanulmányok, helyzetjelentések, javaslatok 1918 – 1981 – 1991 – 1995 – 2001. Budapest, 2024. Könyvpont Kft. 335 old.

SZAKÁLY SÁNDOR

BAZ

KI

JELEN SZÁMUI

„A Napsugár 67, a Szivárvány 44 éve biztosít hónapról hónapra új verseket, meséket, ismeretterjesztő tartalmakat az Erdélyben és szerte a világon magyarul olvasó gyerekeknek.” (László Noémi, főszerkesztő) A Szivárvány óvodás kortól iskolakezddésig kíséri a kisebbeket; a Napsugár pedig leginkább a már olvasó gyermekekhez szól, 4-5. osztályig.

A szövegek mellett – A rajzok, a képek első pillanattól, a legelső lapszám-

Éva m
ja, a n
Mülle
Annal
kéi tár
ből né
átszell
rús vá
népm
Tosa I
tetlen,
a gyer